

Mødet den 21. Juni 1917.

Fraværende: N. Joh. Laursen, Søren Nielsen og Simonsen.

1. (J. Nr. 216—1917). Cirkulære af 12. Juni 1917 fra Landbrugsministeriet angaaende Oplysninger om **Benyttelsen af Landbrugsarealet samt Kreaturbestandens Størrelse.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 48—1917). Bekendtgørelse af 15. Juni 1917 fra Indenrigsministeriet om **Maksimalprisen paa Kartofler** af Avlen 1916 efter 1. Juli 1917

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 41—1917). Bekendtgørelse af 15. Juni 1917 fra Indenrigsministeriet om Opgivelse af **Beholdninger af dansk Hvede hos Købmænd, Brugsforeninger m fl.**

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 139—1917). Indenrigsministeriets Samtykke til **Salg af ca. 15,8 m² (Smøgen) bag Søndergade Nr. 3.**

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 151—1917). Skrivelse af 12. Juni 1917 fra Indenrigsministeriet om, at det af Restauratør H. P. Olsen indgivne Andragende om Tilladelse til at udstrække **Forestillingerne paa Friluftsteatret i »Vennelyst«** til Kl. 11 Aften ikke kan bevilges.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 187—1917). Udskrift af **Forhandlingsprotokollen for Besigtigelses- og Ekspropriationskommissionen vedrørende Godsbanegaardsanlægget**. (5. Hefte).

Toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 112—1917). Indenrigsministeriets Approbation paa de af Byraadet vedtagne **Dyrtidsforanstaltninger** i Medfør af § 2 i Lov Nr. 397 af 28. December 1916.

Toges til Efterretning.

8. (J. Nr. 219—1917). Skrivelse af 12. Juni 1917 fra Ministeriet for offentlige Arbejder vedrørende **Beregningen af Skibsafgiften af Rutebaadene paa England**, saalydende:

»I Anledning af et direkte hertil indsendt Andragende fra Aarhus Byraad skal man efter stedfunden Brevveksling med Toldrevisionsdepartementet til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse tjenstlig meddele, at Ministeriet approber, at Dampskibe, der besørger Det forenede Dampskibsselskabs almindelige Rutefart paa England, uanset at de udklarerer til Bergen og ikke nøje overholder faste Afgangstider, maa nyde den Ruteskibe ifølge Aarhus Havne- og Brotakst J. A. 2 b. tilstaaede Reduktion i Skibsafgift, saa længe de ekstraordinære Forhold vedvarer. Paa dertil af bemeldte Departement givet Foranledning skal man derhos anmode Hr. Amtmanden om at bede Byraadet foranledige, at Selskabets Dampskibsekspedition paa de af denne afgivne Generalangivelser for Skibenes Ind- og Udklarering fra og til Bergen anføres, at det paagældende Skib udfører anerkendt Rutefart.

Det tilføjes, at man har anmodet Generaltolldirektoratet om at give vedkommende Told-

embedsmand fornøden Ordre i Overensstemmelse med foranstaaende«.

Toges til Efterretning.

9. (J. Nr. 67—1917). Ligningskommissionens **Forandringer i Hovedligningen** for 1917—18.

Toges til Efterretning.

10. (J. Nr. 207—1917). Indstilling fra Skoleudvalget om, at det i 1916—17 indkomne Beløb, 720 Kr., ved **Skolemulkter udbetales til Foreningen »Kunsten i Skolen«**.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 206—1917). Indstilling fra Havneudvalget om **midlertidigt Tillæg til Lods- og Litzenpenge** under den herskende Indskrænkning af Skibsfarten, saalydende:

»Efter at Marineministeriet ved Resolution af 8. f. M. midlertidig fra den 10. f. M. har forhøjet de almindelige Lodstakster ved Statens Lodserier med en Trediedel, tillader Havneudvalget sig, for at Havnelodsernes Lønninger trods den indskrænkede Skibsfart kan holdes paa den normale Højde, at indstille til Byraadet, at der søges Ministeriets Approbation paa, at der til de i Havne- og Brotakster under III, Andre Takstbestemmelser, for Havnetjenesten fastsatte Lodspenge og Litzenpenge ligeledes midlertidigt betales et Tillæg af en Trediedel fra det først mulige Tidspunkt«.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 217—1917). Fra Udvalget for Belysningsvæsenet forelaa følgende Indstilling om **Forhøjelse af Gas- og Elektricitetspriserne**:

»Udvalget indstiller til Byraadet, at Kogegasprisen fra 1. Juli d. A. (Aflæsningsdagen pr. 1. Juli) forhøjes til 35 Øre pr. m³ for Forbrug indenfor de i »Midlertidige Bestemmelser« af 27.

Marts d. A. fastsatte Rationer pr. Husstand, hvad der bruges herudover betales med 60 Øre pr. m³. Lysgasprisen foreslaas forhøjet til 37 Øre pr. m³ for et Forbrug paa Halvdelen af Forbruget i det efter Belysningsvæsenets Skøn nærmest tilsvarende Kvartal i det foregaaende Aar. Forbrug herover betales med 62 Øre pr. m³. Motorgas og Gas til industrielle Virksomheder betales for et Forbrug paa $\frac{3}{4}$ af Forbruget i det efter Belysningsvæsenets Skøn nærmest tilsvarende Kvartal med 35 Øre pr. m³ og den resterende Del med 60 Øre pr. m³.

Med Hensyn til Elektricitetsprisen foreslaas denne fra fornævnte Dato forhøjet til 65 Øre pr. K. W. T. for Strøm til Lys og 35 Øre pr. K. W. T. for Strøm til Motordrift, idet Udvalget forbeholder sig Ret til, i Tilfælde hvor der ikke vises Økonomi i Brugen af Strøm, at lade Bestemmelserne af 27. Marts om Indskrænkning af Forbruget til Grundpris træde i Kraft.«

Christensen udtalte, at det var ikke nogen glædelig Meddelelse, Belysningsudvalget havde at give, idet det drejede sig om en meget stor Forhøjelse af Gas- og Elektricitetspriserne, men Udvalget havde ikke kunnet finde nogen anden Udvej, hvis Belysningsvæsenet ikke skulde have Tilskud fra Kommunekassen. Selv med den foreslaaede store Forhøjelse vilde der endda ikke skaffes fuld Dækning for Merudgiften ved Kulindkøb, men Udvalget forventede dog, at man inden 1. April 1918 vilde opnaa Balance. I de sidst forløbne 4 Maaneder skulde der efter Budgettet have været indkøbt Kul for 338000 Kr., men der var blevet købt for 1350000 Kr., altsaa for ca. 1 Million Kr. mere end budgetteret. Ved Salg af Biprodukter saasom Kokes og Tjære, kunde der indvindes 495000

Kr.; men alligevel vilde der blive en Merudgift paa 525000 Kr., som maatte dækkes ved Forhøjelse af Gasprisen. Ved den foreslaaede Forhøjelse af 18 Øre vilde der kun indvindes 325000 Kr. og altsaa blive et Underskud paa 200000 Kr., og det paa Budgettet beregnede Overskud af 140000 Kr. vilde saaledes forvandles til et Underskud paa ca. 60000 Kr. Siden Begyndelsen af U-Baadskrigen var Fragtpriserne steget fra Uge til Uge efter en kolossal Maalestok og var nu oppe paa 200 Kr. à 220 Kr. pr. Ton Kul. I Begyndelsen af denne Periode havde man slet ikke kunnet forvente at faa Kul fra England, og i Henhold til Byraadets Beslutning havde Belysningsudvalget derfor søgt at faa tyske Kul hos Kuludvalget. Prisen for de tyske Kul var ca. 90 Kr. pr. Ton, men det havde ikke været muligt for Belysningsvæsenet at faa Del i disse Kul, vel sagtens fordi Udvalget ikke havde ment at turde give Afkald paa at faa engelske Kul. I det hele taget var der ikke blevet udvist synderlig Venlighed overfor Aarhus Belysningsvæsen, hvilket antagelig skyldtes, at man ansaa dette for heldigere stillet end andre kommunale Belysningsværker. Dette havde maaske ogsaa en Tid været Tilfældet, men var det ikke mere. Der var nu igen sket personlig Henvendelse fra Udvalget for at faa tyske Kul, men om det vilde lykkes, kunde der endnu ikke siges noget om. Forhaabentlig vilde Regeringen snart træffe alvorlige Foranstaltninger til at skaffe billigere Fragt, da Stillingen nu var ganske fortvivlet. For en Ladning paa 2000 Tons maatte der t. Eks. betales over 400000 Kr. i Fragt. Da Staten antagelig maatte overtage Forsørgelsen af Enkerne efter de Søfolk, som eventuelt mistede Livet ved Hjemførelsen af de engelske Kul, var det ogsaa

naturligt, at Staten overtog Fragtbesørgelsen. Taleren gennemgik dernæst det ovenfor aftrykte Forslag angaaende Forhøjelse af Priserne for Gas- og Elektricitet og udtalte videre, at Udvalget maatte forbeholde sig senere at stille Forslag om andre Takster for dem, der brugte over Halvdelen af det tidligere Forbrug, ligesom det maaske ogsaa blev nødvendig at lukke af for Tilførselen i visse Tider paa Dagen, idet det havde vist sig, at de nuværende Priser og Bestemmelser ikke havde kunnet nedbringe Produktionen med mere end 20 %. Forhaabentlig vilde Forholdene snart bedre sig, saaledes at man kunde komme tilbage til nogenlunde rimelige Priser, da det jo kunde siges med Sikkerhed, at de nu foreslaaede Priser vilde føles meget haardt af en Mængde Mennesker og vel ogsaa bevirke, at den vedtagne Dyrtidshjælp ikke vilde forslaa, saaledes at endnu en Del vilde blive nødsaget til at henvende sig til Hjælpekassen. Sluttelig henstillede Taleren til Skoleudvalget at indrette Timeplanerne saaledes, at Skolebørnene kunde spise sammen med deres Forældre, idet det utvivlsomt betød en Del Besparelse i Gasforbruget, at Hjemmene ikke skulde lave Mad flere Gange om Dagen.

Møller saa ingen anden Udvej end at følge Indstillingen, hvis Belysningsvæsenets Budget nogenlunde skulde overholdes, men han vilde henstille til Udvalget at optage Forhandling med Kontraktkunderne om en Prisforhøjelse ogsaa for deres Vedkommende.

Christensen kunde meddele, at Udvalget allerede havde henvendt sig til Statsbanerne, som i Sommertiden brugte 25 % af den samlede Produktion, og at disse havde givet Tilsagn om, naar Aaret var gaaet, og man kunde se, hvad Produk-

tionsprisen havde været, at indstille til Finansudvalget at dække Differencen mellem Produktionsprisen og Kontraktprisen. Hos enkelte Industri-drivende havde Udvalget ogsaa opnaaet nogen Forhøjelse, og det var enedes om at sammenkalde alle disse Kontraktkunder til et Møde og forlange, at de skulde give en højere Pris, hvis Belysningsvæsenet ikke skulde nødsages til at indskrænke Tilførslen ogsaa for deres Vedkommende.

J a k o b J e n s e n oplyste, at Skolerne var fuldt optaget fra Kl. 8 Morgen til Kl. 6 Aften, og at Undervisningstiden derfor maatte indskrænkes, hvis der skulde være en samlet Middagstid. Taleren havde imidlertid ikke Lyst til at stille Forslag om at indskrænke Undervisningstiden, men vilde derimod gerne være med til at opfordre Forældrene til at bruge Høkasser.

M o u s t e n kunde ganske slutte sig til Hr. Christensens Henstilling om samlet Middagstid for Skolebørnene. Det var en stor Gene for Hjemmene, at der skulde spises til Middag 2—3 Gange, og det kostede mere Gas. Det var naturligvis godt at bruge Høkasse, men det forslog ikke, og det var ikke nødvendigt at indskrænke Undervisningstiden, for at Børnene kunde faa samlet Middagsfrihed, idet der i hvert Fald om Sommeren kunde begyndes en Time tidligere om Morgen.

J a k o b J e n s e n skulde indrømme, at Skolerne nok kunde begynde Kl. 7 om Sommeren, men vilde dog mene, at det vilde være en daarlig Besparelse, hvis der ogsaa om Efteraaret og Vinteren skulde begyndes Kl. 7.

B r ø n d u m vilde støtte Henstillingen om samlet Middagstid for Skolebørnene. Med Hensyn til selve Indstillingen bemærkede Taleren, at Prisen for Kogegas blev sat betydeligt op i Forhold

til Prisen for Elektricitet, hvilket antagelig bundede i, at Gaskul var dyrere end andre Kul, men at der dog nok kunde gaas saaledes frem, at Fragtudgiften paa det samlede Forbrug af Kul blev fordelt paa hele Belysningsvæsenets Produktion. Forhøjelsen af Kogegasprisen ramte de smaa Hjem mere end Forhøjelsen af Elektricitetsprisen. Ganske vist vilde Prisforhøjelsen overfor Erhvervene nok vanskeliggøre disses Stilling, men paa den anden Side havde Industrien sikkert lettere ved at faa sine Penge hjem igen end de Hjem, der var afhængige af en Arbejds løn, og det vilde være haardt nok, om altfor mange skulde drives over til Hjælpekassen. Taleren vilde finde det rigtigst, at man kom ind paa en Ordning, hvorefter der kun maatte bruges et bestemt Kvantum Elektricitet pr. Lejlighed. Naar Folk med smaa Lejligheder kunde nøjes med at have Lys i et Værelse, kunde de andre ogsaa.

J a k o b J e n s e n fandt det morsomt, at nogle Medlemmer tog paa denne Sag, som om Skoleudvalget kunde klare det hele. Taleren henstillede til Belysningsudvalget at træffe den Ordning, at ingen havde Lov til at have mere end een Lampe brændende i hver Lejlighed.

C h r i s t e n s e n oplyste, at kun en meget lille Del af Kulforbruget gik til Fremstilling af Elektricitet. Hidtil var Gasværket og Elektricitetsværket blevet behandlet som 2 Institutioner, og denne Ordning vilde det sikkert være heldigt at opretholde. Overfor Hr. Jakob Jensen maatte Taleren hævde, at selv om Høkasser udmærket lod sig anvende, var det dog mest fordelagtigt, at Familien spiste samlet. Man maatte have Lov til at forlange af Skoleudvalget, at det skulde spare, naar alle andre skulde det under de nuværende

Forhold, selv om ogsaa det skulde koste en Undervisningstime om Dagen. Man havde tidligere henstillet til Skoleudvalget, at der blev sparet paa Lys ved Skolernes Rengøring, men Henstillingen havde ikke frugtet endnu. Taleren sympatiserede ikke med Tanken om kun at tillade, at der brændte een Lampe i hver Lejlighed, da man ikke skulde gøre det mere surt for Folk end højst nødvendigt. Naar Forbrugerne betalte, hvad Lyset kostede, skulde de have Lov til at bruge, nogenlunde hvad de vilde.

Bech ansaa Høkassen for en fortrinlig Indretning ikke blot til at holde Mad varm i, men ogsaa til at koge i. Taleren kunde ikke antage, at Forslaget om, at der kun maatte benyttes een Lampe i hver Lejlighed, var vel overvejet, dels fordi mange holdt stor Lejlighed for at kunne benytte en Del deraf til Forretning, og dels fordi man i mange private Hjem var nødt til at benytte flere Rum om Aftenen for Arbejdets Skyld.

Brøndum maatte fastholde, at det var af stor Vigtighed, at Børnene fik samlet Middagsfrihed, hvorved Familien kun fik een Spisetid; selv om det skulde koste en Undervisningstime, burde Ordningen derfor gennemføres. Ja, man maatte hellere helt ophøre med Undervisningen en Tid, end at Befolkningen skulde lide Nød. Taleren havde ved Omtalen af store Lejligheder ikke tænkt paa at sammenblande private Lejligheder med Forretningslokaler, hvilke sidste der naturligvis maatte tages et vist Hensyn til. Taleren bemærkede, at det maaske vilde være heldigt, om en Del gik over til at koge ved Elektricitet i Stedet for ved Gas.

Christensen oplyste, at Kogning med

Elektricitet var 4 Gange saa dyr som Kogning ved Gas.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 212—1917). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om, at den lille Plads ved den projekterede Sct. Lucas Kirke benævnes »**Sct. Lucas Kirkeplads**«, den lille Plads ved Grønnegade ud for Thunøgade »**Grønningen**«, Gaden herfra til Vesterbros Torv »**Teglværks-gade**« og til Langelandsgade »**Sejrøgade**«.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 208—1917). Indstilling fra Skoleudvalget om **Udstedelse af Lægeerklæringer for Børn, der hyppig forsømmer Skolen** med Angivelse af Sygdom som Grund.

Formanden oplyste, at man nu var blevet enig med Lægeforeningen, saaledes at Honoraret 2 Kr. kun skulde betales, naar det drejede sig om en Læge, der ellers ikke behandlede vedkommende Familie.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 165—1917). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse angaaende **Ryddeliggørelse af Arealet mellem Bispetorvet og Sct. Clemens Torv**. — 2. Behandling.

Formanden erindrede om, at Byraadet i sidste Møde enstemmigt ved 1. Behandling havde vedtaget at yde det i Indstillingen anførte Beløb af indtil 425000 Kr. til Torvets Ryddeliggørelse. Budgetudvalget, til hvem Sagen var blevet henvist, indstillede nu, at Pengene blev taget af Laanemidler, idet Foranstaltningen var af den Art, at den i høj Grad ogsaa kom de senere Slægter til gode.

Mikael Johansen havde ikke været tilstede i sidste Møde, men kunde varmt anbefale

Indstillingen. Det var blevet ham meddelt, at Andelsforeningen ikke tjente noget som helst ved Arrangementet, bortset fra maaske nogle faa Tusinde Kroner. Antagelig vilde det Beløb, der skulde skaffes ved Indsamlingen, let blive tilvejebragt. Det var i høj Grad glædeligt, at man fra alle Sider kunde enes om at løfte i Flok, naar det som ved denne Lejlighed beroede paa hele Byens Vel. Maaske burde Sagen have været behandlet for aabne Døre i sidste Møde, men man var jo noget vel tilbøjelig til at henvise Sagerne til lukkede Møder.

Møller oplyste, at det var efter Henstilling fra den private Komite, at Sagen var blevet behandlet i et lukket Møde.

Indstillingen vedtoges enstemmigt.

16. (J. Nr. 170—1917). Indstilling fra Budgetudvalget om, at Beløbet til **Ombygningen af Direktørboligen ved Observatoriet** tages af Laanemidler.

Indstillingen vedtoges.

17. (J. Nr. 136—1917). Andragende fra »Aarhus Beværterforening« om **Nedsættelse af Spiritusafgiften.**

Formanden meddelte, at Andragendet dels gik ud paa, at Spiritusafgiften blev nedsat for Januar Kvartal af Hensyn til, at Spiritushandelen havde været standset en Tid i dette, og dels paa, at Spiritusafgiften blev nedsat for hele Aaret 1917, fordi Salget paa Grund af de højere Priser var gaaet stærkt tilbage. Hvad den første Del angik, kunde Budgetudvalget indstille, at Spiritusafgiften blev godtgjort for den Maaned, i hvilket Salget havde været standset, men for den anden Dels Vedkommende mente Budgetudvalget, at man i Øjeblikket ikke kunde overse Sagen, hvorfor det

ikke kunde anbefale, at man for Tiden imødekom Andragendet paa dette Punkt.

M i k a e l J o h a n s e n kunde oplyse, at der vilde indkomme flere Andragender om Nedsættelse af Spiritusafgiften, bl. a. fra Detailhandlerne. Tiden var utvivlsomt vanskelig for disse, saa det vilde vel være rimeligt at bevilge en Nedsættelse, hvad man jo ogsaa havde regnet med paa Budgettet, men da der altsaa vilde komme flere Andragender, vilde Taleren henstille, at man ventede med den endelige Afgørelse, til disse forelaa.

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 204—1917). Fra Byraadsmedlem Jakob Jensen forelaa følgende Forslag om Indretning af **Rekonvalescenthjem** for Patienter fra Kommunens Sygehuse.

»Det foreslaas, at Karreen, der begrænses af Wilh. Meyersvej mod Syd, Niels Ebbesensvej mod Vest, Finsensgade mod Øst og den paa-tænkte H. C. Ørstedesvej mod Nord, udlægges til ovennævnte Formaal.

Hjemmene tænkes opført i Pavillonstil med Plads for 20—25 Senge i hver Bygning, der tillige skal indeholde en fælles Dagligstue, Badeværelse og W. C.

Den nævnte Karre har en Flade af ca. 200000 Kvdr. Fod eller ca. 50000 Kvdr. Alen; den vil formentlig efterhaanden kunne give Plads til 8 à 10 Pavilloner, for hvilke der tænkes oprettet et fælles Køkken med tilhørende Spisestue, begge anlagt saaledes, at de ikke straks har den fulde Størrelse til Betjening af det store Antal Rekonvalescenter; men Bygningen bør skitseres saaledes, at Udvidelsen kan foregaa som Led i en samlet Plan.

Kan Byraadet tiltræde ovenstaaende Plan i Hovedtrækkene, foreslaas Sagen overgivet til Sygehusudvalget og Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, for at de i Forening kan fremkomme med Forslag om en Konkurrenceudbydelse til Planlæggelse af den skitserede Rekonvalescentby.«

J a k o b J e n s e n udtalte, at man i de senere Aar havde udvidet Sygehusene ret stærkt, uden at man dog fuldt ud havde kunnet imødekomme Trangen til Sygehusbehandling. Taleren havde derfor tænkt sig, at man gik en lidt anden Vej ved at rejse Rekonvalescenthjem for Patienter, som var færdige med Sengebehandling. Da saadanne Hjem helst burde ligge i Nærheden af Kommune-hospitalet, henstillede Taleren at benytte den i Forslaget nævnte Plads. Rekonvalescenthjem vilde utvivlsomt bidrage til, at Patienterne hurtigere kunde komme sig, og at Sygehusene kunde benyttes af langt flere Mennesker end nu. Taleren gennemgik dernæst Forslagets Enkeltheder og bemærkede sluttelig, at Tanken naturligvis ikke kunde realiseres lige straks, men at den var saa betydningsfuld, at man burde begynde at arbejde med den.

M ø l l e r bemærkede, at naar Tanken om Opførelse af Rekonvalescenthjem først for 14 Dage siden var blevet udkastet, maatte Trangen til saadanne dog ikke være saa absolut givet. Det var Talerens Overbevisning, at Sygehuspladsen stadig vilde være oplaget, selv om man de første 10 Aar hvert 2. Aar byggede et nyt Sygehus til f. Eks. 400000 Kr., fordi det med de nuværende Sygehustakster ikke kunde betale sig at ligge hjemme, og fordi det naturligvis var en Behagelighed for Lægerne at kunne henvise Folk til Sygehusene. Det kunde selvfølgelig være rart nok at have Rekonvalescent-

hjem, men man maatte ogsaa tænke paa, om Op-
gaven kunde magtes. Til Marselisborg Hospital
var der medgaaet 830000 Kr. og til Udvidelsen
af Kommunehospitalet 740000 Kr., alt i Løbet af
ganske faa Aar, saa det vilde dog vist være rig-
tigere at vente med Rekonvalescenthjemmene, til
Udvidelsen af Kommunehospitalet var tilendebragt,
og man fik set, hvorledes Tingene saa stillede sig.
Tanken var ntvivlsomt smuk, men den var ogsaa
dyr at udføre. Alene den foreslaaede Grund var
vel nok $\frac{1}{4}$ Million værd. Taleren vilde derfor
henstille, at man tænkte lidt mere over Sagen,
inden man fastslog den i Princippet. Endelig
maatte det ogsaa erindres, at der til Anlægsudgif-
ter ogsaa kom en aarlig Driftsudgift, for det var
vel ikke Meningen, at Rekonvalescenthjemmene
skulde kunne bære sig selv. Endvidere var der
ogsaa Spørgsmaalet om, hvem der skulde have
Adgang til Hjemmene, da jo meget vel andre end
Hospitalspatienterne kunde trænge til Rekonvales-
centbehandling. Skulde man imidlertid have Re-
konvalescenthjem, kunde de vel ogsaa nok an-
lægges i noget mindre Stil, end Forslaget syntes
at forudsætte. Aarhus havde ofret nok saa meget
paa sit Sygehusvæsen som nogen anden By, og
der fandtes ikke Rekonvalescenthjem knyttet til
nogen anden Kommune.

Jakob Jensen mente, at Sagen først var
kommet frem nu, fordi man nu vidste, at der var
flere, som vilde arbejde med paa at realisere den.
Det var tidligt nok at tale om Taksterne for at
benytte Rekonvalescenthjemmene, naar man havde
overvejet, hvorledes disse skulde være. Naar Hr.
Møller mente, at den foreslaaede Grund var $\frac{1}{4}$
Million værd, skulde Taleren erindre om, at denne
Grund havde ligget hen siden 1907, uden at der

var blevet solgt noget af den. Iøvrigt var det kun faa Minutter siden, at Byraadet uden Modsigelse fra nogen Side havde givet $\frac{1}{2}$ Million ud til noget, hvor der ikke blev Tale om Førentning af en eneste Øre, medens der med Talerens Forslag tilsigtedes at hjælpe syge Mennesker til at genvinde deres Helbred. Taleren havde ikke tænkt sig, at selv den krasseste Højremand kunde sætte sig imod dette Forslag. Tanken til den Sygehusordning, som man nu var ved at fuldende, var blevet fastslaaet i Aaret 1900, saa der var altsaa gaaet 17 Aar med at realisere den. Netop med Henblik paa et forsigtigt Tempo var Tiden inde til at forberede Opførelsen af Rekonvalescenthjem.

Brammer havde ved Behandlingen af Forslaget om Ombygning af Observatoriets Direktørbolig i sidste Møde, hvor Tanken om Rekonvalescenthjem var blevet rejst, gjort Rede for Pladsmangelen paa Hospitalerne, saa han skulde ikke nu komme ind paa denne Side af Sagen. Det havde glædet Taleren meget, at Hr. Jakob Jensen straks havde taget Tanken op og stillet sit Forslag. Den foreslaaede Grund var vist godt egnet til Formaalet, ogsaa fordi det var en Fordel, at Hjemmene kunde have nogen Tilknytning til Kommunehospital, hvorved bl. a. Udgifterne til Læge og Forplejning vilde kunne indskrænkes. Taleren betragtede Forslaget som et Ønske om at faa Grunden reserveret til Rekonvalescenthjem, og han var tiltalt af Tanken om Kottagesystemet baade for det landlige Prægs og for senere Udvidelsers Skyld. Fra baade Righospitalet, det tidligere Frederikshospitalet og Kommunehospital i København havde man i mange Aar kunnet henvise Patienterne til Arresødal, og paa Falster havde Syge-

kasserne oprettet et Rekonvalescenthjem. Maaske kunde de herværende Sygekasser ogsaa optage Tanken om at samarbejde med saadanne Hjem her. Taleren mente, at man burde takke for Forslaget, som han kunde anbefale til nærmere Overvejelse i Sygehusudvalget. Der vilde sikkert ogsaa være en Mulighed for at afhjælpe en Del af Hospitalsmangelen ved, at Kommunen ydede Hjælp til Sygepleje i Hjemmene, og herom agtede Taleren at stille Forslag, naar han havde samlet det fornødne Materiale.

Kjeld Sørensen hævdede, at der længe havde været Pladsmangel paa Hospitalerne, og at man derfor enten maatte bygge Hospitaler eller Rekonvalescenthjem. Det var gaaet meget langsomt med Udvidelsen af Hospitalerne, og det vilde vel ogsaa tage lang Tid, inden Rekonvalescenthjemmene blev færdige. Det var ret mærkeligt at høre Hr. Møller tale om, at man ikke havde Raad til at bygge Rekonvalescenthjem. Da der var Tale om de 425000 Kr. til Bispetorvet og de 10—12000 Kr. til Observatoriets Direktørbolig, havde Taleren været betænkelig, men Hr. Møller ikke, og da Sagen om Hospitalsudvidelsen for et Par Aar siden var fremme, havde Hr. Møller heller ikke ment, at man havde Raad. Efter Talerens Mening havde man slet ikke Raad til at lade være med at bygge Hospitaler eller Rekonvalescenthjem, og da disse var de billigste, og man endnu ikke var helt færdig med Hospitalsudvidelsen, maatte man for Tiden foretrække dem. Der- som Aarhus Kommune ligesom andre Kommuner gav store Tilskud til Sygekasserne, kunde disse maaske ogsaa bygge Rekonvalescenthjem, men nu var de saaledes spændt for, at de næppe foreløbig

kunde foretage sig noget i den Retning. Taleren anbefalede, at Sagen blev overgivet til Sygehusudvalget, og at dette hurtigst muligt fremkom med udarbejdet Forslag. Hvis Hr. Møller havde lige saa god Lejlighed til at overbevise sig om Pladsmangelen paa Hospitalerne som Hr. Brammer og Taleren, vilde han næppe modsætte sig Tanken om Opførelse af Rekonvalescenthjem.

Møller mente, at der var nogen Forskel paa den foreliggende Sag og Sagen angaaende Bispetorvet, idet alle havde været ganske enige om denne sidste, som jo heller ikke kostede noget at administrere, hvorimod Rekonvalescenthjemmene vilde kræve et stort aarligt Tilsknd. Alene til de nuværende Sygehuse medgik der aarligt 150000 Kr. til Renter og Afdrag. Det var givet, at alle havde Sympati for Tanken om at bygge Rekonvalescenthjem, men der maatte ogsaa tages Hentil, om man havde Raad, og Hospitalsmangel vilde der altid være, selv om man byggede et Par Hospitaler til, naar det var billigere at bo paa et Hospital end hjemme. Taleren maatte vedblivende fraraade, at man under de nuværende Forhold gik videre med Sagen.

Jakob Jensen havde syntes, at det var udmærket at faa denne Sag frem lige efter, at man havde givet en stor Bevilling, og lige før en anden stor Bevilling, som der vilde komme Forslag om i den nærmeste Tid. Til Bispetorvet vilde der vel gaa en halv Million, og der gjaldt det dog kun at faa en Plæne i Stedet for nogle Huse, hvorimod det med den nu foreliggende Sag gjaldt Afhjælpning af Sygdom og Nød, og heroverfor kunde intet andet staa.

Bech havde siden sidste Møde faaet en Med-

delelse, der gjorde, at han vilde anbefale at stille Sagen i Bero foreløbig. Han kunde ikke nu oplyse, hvormed Meddelelsen drejede sig, men stod i saa Henseende ganske til Tjeneste for Hr. Jakob Jensen. Den foreslaaede Grund var udmærket egnet til Rekonvalescenthjem, og Taleren vilde foreslaa, at man foreløbig vedtog at lægge Haand paa den og sagde, at man tænkte sig den anvendt til dette Brug. Angaaende Bispetorvet bemærkede Taleren, at Forslaget om at yde den paagældende Bevilling var enstemmig fra Udvalget, og at Forslaget var blevet enstemmigt vedtaget i Byraadet, saa det var en stor Misforstaaelse, hvis man fra socialdemokratisk Side mente, at den Sag skulde trækkes igennem for den konservative Side.

Brøndum bemærkede, at naar Sygehusforholdene var saaledes, som d'Herr. Brammer og Kjeld Sørensen havde fremstillet dem, havde man meget mindre Raad til at give Penge til Bispetorvets Frilæggelse end til Opførelse af Rekonvalescenthjem. Da de syge selvfølgelig burde gaa foran alt andet, var det ganske malplaceret at sige, at man ikke havde Raad til den foreslaaede Foranstaltning, umiddelbart efter at man havde bevilget de mange Penge til Bispetorvet. Socialdemokraterne gik gerne med til at forskønne Byen, men krævede først og fremmest Hjælp til dem, der trængte. Det var næppe paa deres Vegne, som ikke kunde faa deres Ønsker opfyldt, at Hr. Møller havde talt, men snarere paa deres Vegne, der kunde. Det var særdeles rigtigt af Folk at lægge sig ind paa Sygehus i Stedet for at ligge hjemme, hvor Forholdene ikke altid var saa gode for syge, som de burde være. Det vilde være ønskeligt, om Aarhus ligesom København kunde

erhverve sig en Ejendom udenfor Byen til Rekonvalescenthjem, baade fordi Rekonvalescenterne havde bedst af de mere fri og landlige Forhold, og fordi Hjemmet med Tilknytning til Landbrug antagelig kunde drives billigere end i Byen.

Møller fremhævede, at hele Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse havde været enigt om at anbefale Bevillingen tit Bispetorvet, og at den anden store Bevilling, Hr. Jakob Jensen havde hentydet til, antagelig vilde komme til at foreligge lige saa varmt anbefalet af Hr. Jakob Jensen som af Taleren.

Jakob Jensen vilde gerne have slaaet fast, at Hr. Bech efter egen Udtalelse regnede sig til den konservative Side. Den Mulighed, Hr. Bech havde talt om, troede Taleren man roligt kunde lade ligge, til man fik den indenfor Byraadets Vægge.

Mousten antog, at der vilde komme mere Gang i den Mulighed, Hr. Bech havde hentydet til, hvis den foreliggende Sag blev henvist til Sygehusudvalget.

Forslaget vedtoges.

19. (J. Nr. 122—1917). Andragende fra Frederiksbjerg Handels- og Industriforening om **Ombrolægning af Jægergaardsvej.**

Fra Brolægningsudvalget forelaa Indstilling om, at der svares Andrageren, at man, da der paa indeværende Aars Budget ikke haves Midler til Raadighed til at imødekomme Andragendet, for Tiden ikke kan tage Stilling til Sagen, men at denne vil blive overvejet ved Behandlingen af det kommende Budget.

Formanden forelagde Indstillingen.

Brammer ansaa det for paatrængende nød-

vendigt at ombrolægge Jærgaardsvej. Færdselen paa denne var i høj Grad blevet forøget, efter at Hallsvej var blevet ufarbar. Som bekendt var Kørebanen nærmest Fortovene belagt med »Peber-nødder«, og paa disse var Cyklisterne næsten fuldstændig henvist til at færdes, efter at der var kommet saa mange Lastautomobiler i Gang. At dette var ganske livsfarligt særlig ved Vintertid, sagde sig selv.

J a k o b J e n s e n var ganske enig i, at Jærgaardsvej trængte til Ombrolægning, men naar der intet Beløb var optaget dertil paa Budgettet, gik det ikke an at tage saa stor en Bevilling. At Brolægningen i denne Gade saa vel som i adskillige andre var saa ødelagt, skyldtes, at Højre i sidste Byraadsperiode havde forsømt Brolægningsvæsenet i en saa utrolig Grad, at det vilde være ganske umuligt i indeværende Periode at oprette det, der var blevet forsømt.

B r ø n d u m var ganske klar over, at Brolægningen i Jærgaardsvej langt fra var god. I Virkeligheden anbefalede Brolægningsvæsenet ogsaa, at Gaden blev ombrolagt, kun at Foranstaltningen blev udsat, til der var Midler til Raadighed paa Budgettet dertil. Iøvrigt vilde Udvalget gerne have Lov til i den første Tid at beskæftige saa mange Folk som muligt af Hensyn til den stigende Arbejdsløshed. Taleren kunde ganske underskrive Hr. Jakob Jensens Bemærkning om Højres Forsømmelser, da Brolægningen mange Steder var ganske uanstændig. Desværre skulde Forsømmelserne nu afhjælpes i en Periode, hvor alt var meget dyrt.

M i k a e l J o h a n s e n bemærkede, at det jo var en yndet Sport at tale om Højres Forsømmel-

ser. Forholdet var imidlertid, at Højre ikke i mange Aar havde været Flertal i Byraadet. Taleren skulde gerne vedgaa, at han havde været med til at modsætte sig altfor store Udgifter til Brolægningsvæsenet, idet han mente, at i saa vanskelige Tider var Brolægning noget af det, der kunde udsættes. Iøvrigt havde ingen By bedre Brolægning end Aarhus, og Brolægningen var ogsaa god i Jægergaardsvej, som desuden var en bred Gade med brede Fortove. Ved sidste Budgetbehandling havde Socialdemokraterne vist ogsaa stemt for Besparelser paa Brolægningsvæsenets Omraade.

Møller vilde gerne vide, hvor meget mere der var blevet brolagt i Aarene 1909—13, da Socialdemokraterne var i Flertal, end i Aarene 1913—17. Det var ret underligt at høre Hr. Brøndum sige, at han kunde underskrive Hr. Jakob Jensens Udtalelse om Højres Forsømmelser, eftersom Hr. Brøndum jo slet ikke havde været Medlem af Byraadet før efter sidste Valg.

Jakob Jensen hævdede, at Højre i de sidste 17 Aar havde været ledende i Brolægningsvæsenet, idet Partiet havde siddet inde med Formandspladsen i Brolægningsudvalget. Højre maatte derfor have Ansvaret for Forsømmelsen af Brolægningen.

Brøndum fandt det ikke nok, at der var ofret lige saa meget paa Brolægningen i 1913—17 som i 1909—13, selv om dette var Tilfældet, eftersom Slidtagen steg hvert Aar med den stærkere Færdsel, og der saaledes helst skulde ofres mere og mere.

Indstillingen vedtoges.

20. (J. Nr. 196—1917). Andragende fra »Aarhus

Sejlklub« om Bevilling af en **Præmie til Kapsejladsen** den 1. Juli.

Fra Kasse- og Regnskabsudvalget forelaa Indstilling om at bevilge 50 Kr.

50 Kr. bevilgedes.

21. (J. Nr. 129—1917). Fornyet Andragende fra Idrætsklubben »Fremad« om Bevilling af et **Tilskud i Anledning af et forestaaende Idrætsstævne.**

Formanden erindrede om, at Foreningen sidst havde søgt om et Tilskud paa 100 Kr., og at man da havde afslaaet Andragendet. Nu forelaa der paany Andragende om Tilskud med Henvisning til, at en lignende Forening havde faaet 50 Kr. Kasse- og Regnskabsudvalget mente da, at man ogsaa kunde bevilge denne Forening et Tilskud paa 50 Kr.

Mikael Johansen kunde ikke stemme for Bevillingen og mente iøvrigt, at man var kommet bort fra den Slags Tilskud. Man havde intet Tilskud givet til Væddeløbet, og man havde afslaaet Idrætsklubbens Andragende for 14 Dage siden, saa det vilde være inkonsekvent nu at give et Tilskud.

Formanden fandt dog, at der var noget i Bemærkningen i Andragendet om, at Klubben ved Arrangementet for Stævnet havde regnet med et Tilskud, fordi en lignende Forening havde faaet Bidrag fra Kommunen.

Salling bemærkede, at naar man kunde bevilge 50 Kr. til Sejlklubben, hvad man jo lige havde gjort, kunde man ogsaa give 50 Kr. til Idrætsforeningen, som udrettede ikke saa ganske lidt for de unge Mennesker.

50 Kr. bevilgedes.

22. (J. Nr. 212—1917). Andragende fra **Kaninavlerforeningen** om Bevilling af et Beløb til Præmier ved en Kaninudstilling. •

50 Kr. bevilgedes.

23. (J. Nr. 2⁶⁸—1917). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21, 6 og 8** for Bruunsgade Nr. 32.

Anbefaledes.

